

EFSANEM

*Ek İsimiz Değil
Tek İsimiz*

YENİLENDİK

9. SINIF

KONU TESTLERİ

KONU ANLATIMI

KAVRAM HARİTASI

ÜNİTE DENEMELERİ

KONU ANLATIMLI SORU BANKASI

Akıllı Tahta
Uyumlu

Müfredata
Uygun

dindersi.com

DDY YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM / BİLGİ VE İNANÇ.....	7
İslam'da Bilgi Kaynakları.....	11
İslam İnancında İmanın Mahiyeti	15
Kur'an'dan Mesajlar: İsrâ Suresi 36. Ayet ve Mülk Suresi 23. Ayet.....	20
DENEME-1	23
DENEME-2	25
2. BÖLÜM / DİN VE İSLAM.....	27
Dinin Tanımı ve Kaynağı	31
İnsanın Doğası ve Din	35
İman ve İslam İlişkisi	39
İslam İnancın Esaslarının Özellikleri	45
Kur'an'dan Mesajlar: Nisâ Suresi 136. Ayet	51
DENEME-1	55
DENEME-2	57
3. BÖLÜM / İSLAM VE İBADET.....	59
İslam'da İbadet ve Kapsamı	63
İslam'da İbadetin Amacı ve Önemi	67
İslam'da İbadet Yükümlülüğü	73
İslam'da İbadetlerde Temel İlkeler	77
İslam'da İbadet Ahlak İlişkisi	82
Kur'an'dan Mesajlar: Bakara Suresi 177. Ayet	85
DENEME-1	89
DENEME-2	91
4. BÖLÜM / GENÇLİK VE DEĞERLER.....	93
Değerler ve Değerlerin Kaynağı.....	97
Gençlerin Kişilik Gelişiminde Değerlerin Yeri ve Önemi	101
Temel Değerler	105
Kur'an'dan Mesajlar: İsrâ Suresi 23-29. Ayetler	111
DENEME-1	113
DENEME-2	115
5. BÖLÜM / GÖNÜL COĞRAFYAMIZ.....	117
İslam Medeniyeti ve Özellikleri	121
İslam Medeniyetinin Farklı Coğrafyalardaki İzleri	125
Kur'an'dan Mesajlar: Hucurât Suresi 13. Ayet	131
DENEME-1	133
DENEME-2	135
Kavram Haritası.....	137
Cevap Anahtarı	143

BİLGİ VE İNANÇ

1. ÜNİTE

1. İSLAM'DA BİLGİ KAYNAKLARI

İslam'a Göre Bilgi

İslam'da sağlam bilgi ve düzgün inanç asıldır. İnancın düzgün olması bilginin doğruluğuna bağlıdır. Dolayısıyla ilim imandan önce gelir. Zira kişi; neye, nasıl inanacağına bilgisiyile karar verir. Dolayısıyla ilim imandan önce gelir. Zira kişi; neye, nasıl inanacağına bilgisiyile karar verir. İslamiyetin "Oku" emriyle başlaması bilginin önceliğine işaret etmektedir.

Bilgi; varlık ve olayları gerçek yönleriyle kavramak, gizlilikleri açığa çıkarmak, sevgi, nefret ve şehvet gibi duyguların etkisinde kalmayarak objektif tarzda eşya ve hadiseleri değerlendirmektir.

İnanç ise; güven duygusu içinde bir şeyi kabullenmek, doğruluğunu tasdik etmek demektir.

Selim Akıl

Akıl, insanları diğer canlılardan ayıran, sorumlu olmasını sağlayan en önemli özelliktir. İnsanın bilmesi, bildiğini kavraması, hayata geçirmesi, analiz yapması, yeni bilgiler üretmesi akli ile gerçekleştirdiği eylemlerdir.

İslam dininde insanın kendinden beklenen görevler için akl-ı selim üzere olması gerekir. Selim akıl, insanın doğru karar vermesini sağlayan, herhangi bir olumsuzluktan veya kötü ortamlardan etkilenmeyen, başlangıçtaki temizliği koruyan akıldır.

Akıl, yaratılışı, ölüm ötesini, dinin inanç ve ibadet esaslarını tek başına kavrayamaz.

Sadık Haber

Sadık haber, İslam'a göre bilgi edinme yollarından biridir. Bu bilgi kaynağı vahyi ve peygamberlerden gelen tüm haberleri kapsar. Vahiy; Allah'ın (c.c.) melek aracılığıyla peygamberlere, onların da insanlara bildirdiği, hayatın hangi ilkelere göre yaşanacağını ve nelere uyup nelerden sakınılacağını bildiren ilahî bilgiler ve bu bilgilerin gönderiliş tarzıdır.

Mütevâtir Haber

Yalan üzere birleşmeleri aklen mümkün olmayan toplulukların aktara geldiği haberlere mütevâtir haber denir.

Peygamberlere Cebrail (a.s.) aracılığı ile Allah'tan (c.c.) gelen vahiylerdir. Yüce Allah, Hz. Âdem'den (a.s.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar insanlara örnek olsun diye peygamberler göndermiş ve onları vahiyyle desteklemiştir.

Salim Duyu Organları

Aklın yanında insanın sahip olduğu duyu organları da insana verilen nimetlerdendir. Duyular hem aklın değerlendireceği konularda hem de haberin insana iletilmesi bakımından bilgiyi elde etme vasıtalarıdır. Sağlıklı durumda olan beş duyu insanın adeta dışarıya açılan pencereleri gibidir. Nitekim bir ayette, "Allah, sizi analarınızın karnından, siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi." (Nahl suresi, 78. ayet) buyrulur.

Bilginin Kullanımında Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Allah (c.c.), insandan duyularını kullanarak çevresini ibret ve hayretle incelemesini elde ettiği izlenimlerini aklın süzgecinden geçirerek doğru inanca ulaşmasını ister.
- İslam düşüncesinde selim akıl, doğru haber ve salim duyular herkes için geçerli olan nesnel bilgi kaynaklarıdır.
- İslam'a göre bilginin kullanımı kul hakkı temelinde değerlendirilir.

2. İSLAM İNANCINDA İMANIN MAHİYETİ

Akide, her türlü inancı ifade etse de özellikle dinlerin inanç sistemleri için kullanımı daha çok yaygındır. İslam akaidi gibi. Akaid inanılan şeyler, akideler, dinî inançlar, gönülden bağlanan düğüm atmışçasına kesinlikle inanılan şeyler, itikatlar demektir.

İman kelime olarak güven duygusu içinde tasdik etmek, tereddüt ve şüphe etmeden, gönül huzuruyla bağlanmak anlamına gelir.

İslam ise, Allah (c.c.) tarafından peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed'e (s.a.v) vahiy yolu ile bildirilerek bütün insanlığa gönderilen son dindir.

İman Tasdik ve İman İkrar İlişkisi

İmanın esası kalp ile tasdik etmektir. Kalbin inanması ve ikna olması imanın gerçekleşmesi için en temel şarttır. Bir kimse nin mümin ve Müslüman olabilmesi için kelime-i şهادeti kalben tasdik etmesi gerekir.

İman Bilgi İlişkisi

İman ile bilgi birbirinin yerini tutmaz. Çünkü inanma eylemi bilginin çok üstünde bir olaydır. İmanda kabul ve teslimiyet duygusu egemendir, bilgide ise duyular aracılığıyla aklın bir sonuca varması söz konusudur.

İnsan Amel İlişkisi

Amel, imanın olmazsa olmaz bir parçası değildir. İmanın temeli kalbin tasdikinden ibarettir. Çünkü ayet ve hadislerde iman dilin ikrarı değil kalbin tasdiki şeklinde açıklanmıştır. Amel imandan bir parça değildir fakat amel ile iman arasında güçlü bir bağ vardır. İnsan nasıl inanıyorsa öyle yaşar.

İmanın Taklitten Kurtarılarak Tahkike Ulaşması

Araştırmadan ve delillere dayanmadan çevreden görerek oluşan imana taklidî iman denir. Tahkikî iman ise delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı imandır.

Ayet

“... Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. ‘Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru.’ derler.” (Âl-i İmrân suresi, 191. ayet)

3. KUR'AN'DAN MESAJLAR: İSRÂ SURESİ 36. AYET VE MÜLK SURESİ 23. AYET

“Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp bunların hepsi ondan sorumludur.” (İsrâ suresi, 36. ayet)

İnsanın bir haber ve bir olay hakkında kesin hüküm vermeden önce ciddi araştırma yapması Yüce Allah'ın emridir. Akıl ve vicdan bu şekilde hareket ettiğinde artık inanç dünyasında kuruntulara ve yanlışlıklara meydan verilmez.

1. Gözlerimiz, belirli dalga boyundaki ışık demetini alabilmekte ve dünya, bize berrak haliyle görülmektedir. Kulağımız da, belirli ve sınırlı frekanstaki sesleri alabilir. Bu sınırın alt ve üstündeki sesleri duyamayız. Beyaz ışığı vücudumuz hissedebilmekte, fakat kozmik ışınlar vücudu baştan başa geçtikleri halde onları hissedememekteyiz. Burnumuzla algıladığımız kokular da yine belirli yoğunlukta ve mesafede olmalıdır. Aksi takdirde bu kokuları algılamamız mümkün değildir. Yine dilimiz tat alma organımızdır. Dilimiz yerine başka bir uzvumuzla bir şeyin tadını almamız mümkün değildir. Çünkü tat alma hücreleri ancak dilimizde vardır.

Buna göre bir varlığın bilgisinin beş duyuya konması için gerekli olan en temel şart aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belirli bir hacme sahip olması
B) Belirli ölçü ve sınırlarda olması
C) Değişime uğramaması
D) Kusursuz olması
E) Varlıkların bilinmesi
2. "Gerek duyular âlemine gerekse duyularla kavranılamayan âleme ait her şeyi bütün ayrıntılarıyla bilen anlamında Allah'ın (c.c.) isimlerinden biridir."

Tanımı verilen Allah'ın ismi azamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) El Hay   B) El Kayyum   C) El Rauf
D) El Azîm   E) El Alîm
3. İslam dini, akla büyük önem verir. Kur'an'da birçok ayette, "Akıl etmez misiniz?" şeklinde uyarılar mevcuttur. Allah, insanı yeryüzüne gönderirken eşya ve varlıklardan nasıl yararlanması gerektiğini de bildirmiş, insanın düşünerek doğru yolu seçmesini istemiştir.

Yukarıdaki yargılarda vurgulanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıl   B) Vahiy   C) Din
D) Tevhid   E) İbadet

4. • Bilgi, İslam'da olduğu gibi felsefenin ele aldığı temel konulardan birisidir.
• Filozoflara göre bilgi, kişinin varlıkları bilme çabası sonucunda ortaya çıkan neticedir. İslam'da da bilginin benzer bir amacı vardır; İslam'a göre bilgi varlıkların anlaşılma ve anlamlandırılmasını sağlar.
• Bazı filozofların bilgiye yaklaşımı şüphecidir, onlara göre doğru bilgi mümkün değildir. Bu bakış açısı ise İslam anlayışı ile uyumsuzdur. Zira İslam'a göre vahiy bilgisi şeksiz şüphesiz doğrudur.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İslam ve Felsefenin bilgi hakkındaki değerlendirmeleri asla bağdaşmaz.
B) Bilgi, İslam ve felsefenin ortak konusudur.
C) İslam ve felsefenin bilgi konusundaki yaklaşımlar farklılık barındırır.
D) Felsefe ve İslam'ın bilginin kesinliği noktasında farklı görüşleri vardır.
E) Bilgi konusunda felsefe ve İslam'ın ortak görüşleri vardır.

5. Bilinen tek gerçeklik bilimin söylediği veya görebildiğidir. Evrende her şey, sebep sonuç ilişkisi içerisinde bilinebilir. Bilim, eninde sonunda her şeyi çözecek, evrende bilinmeyen hiçbir şey kalmayacaktır.

Metinde özetlenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisi ile adlandırılır?

- A) Pozitivist bilim anlayışı
B) Öznel bakış açısı
C) Teolojik yaklaşım
D) Kelami bakış açısı
E) Evrensel bilgi anlayışı

6. ...., felsefenin belirli bir bölümüdür. Bu bölümde, "Varlık nedir?", "Bir dış dünya var mıdır?", "Beden ile ruh arasındaki ilişkiler nelerdir?", "Tanrı var mıdır?", "Ruh ölümlü müdür, ölümsüz müdür?" gibi sorulara cevaplar aranır. Ayrıca, bilginin nereden geldiği, neleri bilebileceğimiz de araştırılır.

Boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi yazılmalıdır?

- A) Din
B) Evren
C) Ahlak
D) Metafizik
E) Varlık

7. "Allah, Âdem'e bütün varlıkların isimlerini öğretti. Sonra onları meleklerle göstererek 'Eğer doğru söyleyenler iseniz haydi bana bunların isimlerini bildirin.' dedi. Melekler, 'Seni bütün eksikliklerden uzak tutarız. Senin bize öğrettiklerinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Şüphesiz her şeyi hakkıyla bilen, her şeyi hikmetle yapan sensin.' dediler." (Bakara suresi, 31-32. ayetler)

Yukarıdaki ayetlerde insanın aşağıdaki özelliklerinden hangisine dikkat çekilmiştir?

- A) Öğrenme
B) Güzel ahlak
C) Hatırlama
D) Mutlu olma
E) Sorgulama

8. • ..... , bir şeyi olduğu gibi ve gerçeğe uygun şekilde bilmektir.
• ..... , bir şey hakkında düşünerek derin bilgi ve anlayışa ulaşmaktır.

Yukarıdaki tanımlanan kavramlar sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marifet - Hakikat
B) İlim - Marifet
C) İlim - Sezgi
D) Marifet - Sezgi
E) İlim - Hakikat

9. İlim ilim bilmektir.
İlim kendin bilmektir.
Sen kendini bilmezsin
Ya nice okumaktır?

Yukarıdaki dizelerde vurgulanan asıl husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlimin asıl amacının insanın kendini tanımak olması gerektiği
B) Bazı insanların üstün özelliklerde yaratılmış olduğu
C) En önemli ilmin ahlaki davranışları bilmek olduğu
D) Her varlığın bir yaratılış amacının olduğu
E) İnsanın bilebileceklerinin sınırlı olduğu

DDY YAYINLARI

10. **Aşağıdaki ayet ve hadislerin hangisinde ilim hakkında verilen mesaj diğerlerine göre daha öncelikli bir öneme sahiptir?**

- A) "İlim mü'minin kaybettiği malıdır, nerede bulursa alsın." (Hadis)
B) "Allah, gerçekten Kendisi'nden başka İlah olmadığına şahitlik etti; melekler ve ilim sahipleri de O'ndan başka İlah olmadığına adaletle şahitlik ettiler..." (Al-i İmran Suresi, 18. ayet)
C) "Andolsun (yapıp-etmelerini) onlara bir ilimle mutlaka haber vereceğiz..." (Araf Suresi, 7. ayet)
D) "Sana ruhtan sorarlar; de ki: "Ruh, Rabbimin emrindedir, size ilimden yalnızca az bir şey verilmiştir." (İsra Suresi, 85. ayet)
E) "İlim öğrenmek, kadın erkek her müslümana farzdır." (Hadis)

1. “Bu, sana vahy ile bildirdiğimiz gayb haberlerindedir, yoksa Meryem’i hangisi himayesine alacak diye kalemleriyle kur’a atarlarken de çekişirlerken de sen yanlarında değildin.” (Âli İmran suresi, 44. ayet)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisinin önemine vurgu yapılmıştır?

- A) Duyu bilgisi
B) Vahiy bilgisi
C) Sezgisel bilgi
D) Bilimsel bilgi
E) Tarihsel bilgi

2. “Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki, akledecek kalpleri, işitecek kulakları olsun? Çünkü gerçekte gözler değil, göğüslerdeki kalpler kör olur.” (Hac suresi, 46. ayet)

Bu ayette verilen bilgi kaynakları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Duyu bilgisi
B) Akıl-ı Selim
C) Vahiy bilgisi
D) Sezgisel bilgi
E) Gaybi bilgi

3. • “Sonra onu şekillendirip ona ruhundan üfledi. Sizin için işitme, görme ve idrak duygularını yarattı. Ne kadar az şükrediyorsunuz!” (Secde suresi, 9. ayet)
- “Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme; çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.” (İsra suresi, 36. ayet)

Yukarıdaki ayetlerin vurguladığı ortak husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Canlıların ortak özellikleri
B) Batıl inançlardan uzak durmak
C) Duyuların bilgisini doğru kullanmak
D) Verilen nimetlere şükretmek
E) İlim sahibi olmak

4. “Ey iman edenler! Herhangi bir fasık size bir haber getirdiğinde onu iyice araştırın. Yoksa gerçeği bilmeyerek, biriniz diğerinize haksızlık edip sonra yaptığınıza pişman olursunuz.” (Hucurat suresi, 6 .ayet)

Bu ayette aşağıdaki düşüncelerden hangisi desteklenmektedir?

- A) Doğru bilgi ancak vahiyyle sağlanır.
B) Doğru inanç doğru davranışa götürür.
C) Doğru haber kanıtlanmış olmalıdır.
D) Salih ameller niyetlere bağlıdır.
E) Haberin kaynağından çok içeriği önemlidir.

5. İnsanın her türlü sorumluluğunda olduğu gibi dini sorumluluğunun da ön şartı akıl sahibi olmaktır. Allah, akıl sahibi olduğu için yeryüzündeki milyonlarca canlı arasından insanı seçmiştir. Kendisine din göndermiştir. Gerçekten de insan, söz ve davranışlarında amaç gözetebilen, işin sonucunu görebilen, gerçek olanla olmayanı ayırabilen merkezi bir güce sahiptir.

Bu parça aşağıdaki ayetlerin hangisiyle desteklenemez?

- A) “Umulur ki düşünürsünüz diye ayetlerimizi size böyle açıklıyoruz.” (Bakara suresi, 76. ayet)
- B) “Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki, akledecek kalpleri, işitecek kulakları olsun? Çünkü gerçekte gözler değil, göğüslerdeki kalpler kör olur.” (Hac suresi, 46. ayet)
- C) Sonra onu şekillendirip ona ruhundan üfledi. Sizin için işitme, görme ve idrak duygularını yarattı. Ne kadar az şükrediyorsunuz! (Secde suresi, 9. ayet)
- D) “Ey iman edenler! Size kısmet ettiğimiz rızıkların hoş ve temiz olanlarından yiye ve Allah’a şükredin, eğer yalnız O’na kulluk ediyorsanız.” (Bakara suresi, 172. ayet)
- E) “Peki, sana Rabbinden indirilenin gerçekten hak olduğunu bilen kişi, o görmeyen (a’ma) gibi midir? Ancak temiz akıl sahipleri öğüt alıp düşünebilirler.” (Ra’d suresi, 19. ayet)

6. İslam'a göre bilgi edinme yollarından biri de sadık haberdirdir. Dinin ilkeleri tamamıyla haber türü bilgilere dayanır. İnsan dinin inanç ve ibadet esaslarını tek başına kavrayamaz. İnsanın gayb âlemine ilişkin konularda bilgisi çok azdır. Bu gibi konularda insanın dış bir kaynağa ihtiyacı vardır.

Bu parçada ele alınan bilgi türü aşağıdakilerden hangisi ile adlandırılır?

- A) Zikir
B) Vahiy
C) Danışma
D) İnanç
E) Tefekkür

7. Yalan üzere birleşmeleri aklen mümkün olmayan toplulukların aktara geldiği haberlerdir. Bu haberler nesilden nesile kesintisiz olarak nakledilmiştir.

Kaynağı ve yöntemi bakımından doğruluğu kanıtlanmış olan bu bilgi kaynağına ne ad verilir?

- A) Zanni bilgiler
B) Dogmalar
C) Felsefi bilgiler
D) Doğuştan gelen bilgiler
E) Mütevatir haber

8. Allah`u Teâlâ, insanları doğru yola hidayet etmesi için bir kulunu peygamber olarak gönderdiği zaman dilediği şekilde onunla temas kurar. Peygamberler istedikleri tarzda O`na muhatap olamazlar. Ama o dilediğine dilediği tarzda hitap eder. Kimine ilhamla vahyeder. Kimine melek vasıtasıyla vahyeder. Kimiyle (Hz. Musa gibi) doğrudan konuşur, kimiyle de Miraç`ta Resulü Allah sallallahu aleyhi veselleme vahyettiği gibi arada hiçbir engel, perde olmaksızın vahyeder.

Buna göre vahiy hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Allah kime vahyedeceğini seçmiştir.
B) Vahyin tek bir çeşidi yoktur.
C) Peygamberler dilediklerinde vahiy alırlar.
D) Vahiy farklı yollarla gelmiştir.
E) Peygamberimiz aracısız vahiy almıştır.

9. "İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı taraflarına çevirmeniz (den ibaret) değildir. Asıl iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitap ve peygamberlere iman edenlerin; mala olan sevgilerine rağmen, onu yakın-lara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, (ihtiyacı-dan dolayı) isteyene ve (özgürlükleri için) kölelere verenlerin; namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren, antlaşma yaptıklarında sözlerini yerine getirenlerin ve zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda (direnip) sabredenlerin tutum ve davranışlarıdır..." (Bakara suresi, 177. ayet)

Bu ayette;

- I. İnanç
II. Ahlak
III. İbadet
IV. Sabır

kavramlarından hangileri arasında ilişki kurulmuştur?

- A) I ve II
B) II, III ve IV
C) I ve III
D) I, II, III ve IV
E) I, II ve III

10. Akıl, doğru ile yanlış ayırt edebilme kabiliyetidir. Akıllı olmak demek, kişinin kendi yararına ve zararına olan durumları fark edebilmesidir. Akıl her türlü sorumluluğun ön şartıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesinde akli sorumluluktan bahsedilemez?

- A) Tövbe etmek
B) Dua etmek
C) Anlamak
D) Tevekkül etmek
E) Unutmak

1. • Allah'ın varlığını ve diğer inanç esasların kalp ile benimsemek, İnanç esaslarının doğruluğunu onaylamak demektir.
- Allah'ın varlığı ve birliğine inanmak, buyruklarına boyun eğmek, sakındırdıklarından da uzak durmayı kabul etmeye denir.

Yukarıdaki tanımlar aşağıdaki kavramlardan hangilerine karşılık gelir?

- A) İhlas - Takva
B) İman - İslam
C) İhsan - İtikat
D) İbadet - İman
E) Kulluk - Teslimiyet

2. İki şeyin arasını birleştirmektir. İpin parçalarını birbirine bağlama, bir binanın parçalarını bağlama anlamında kullanıldığı gibi; yemin, nikâh, sözleşme, satış gibi manevi alanlardaki 'bağlama' hakkında da kullanılır. İnsanın gerek Rabbi ile olan ezeli yani 'elest bazmi'ndeki sözleşmesi, gerekse diğer insanlarla yaptığı her türlü anlaşmanın, sözleşmenin genel adidir.

Yukarıda tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akide
B) Tevhid
C) Tevekkül
D) Masumiyet
E) Ubudiyet

3. "İman karşılığında küfrü satın alanlar Allah'a hiçbir zarar veremezler. Onlar için elem verici bir azap vardır." (Âl-i İmrân suresi, 177. ayet)

Bu ayete göre iman kelimesinin zıttı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şirk
B) Nifak
C) İnkâr
D) Günah
E) Haram

4. Kelime olarak güven duygusu içinde tasdik etmek, tereddüt ve şüphe etmeden, gönül huzuruyla bağlanmak anlamına gelir. Ziddi inkârdır.

Yukarıda tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fasık
B) Fücür
C) İkrar
D) İman
E) Tefekkür

5. • "Allah kimi doğru yola iletmek isterse onun kalbini İslâm'a açar..." (En'âm suresi, 125. ayet)
- "Ey Peygamber, kalpleri iman etmediği halde, ağızlarıyla inandık diyenlerden ve Yahudilerden küfür içinde koşuşanlar seni üzmesin..." (Mâide suresi, 41. ayet)

Bu ayetlerde aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) İman-tasdik ilişkisi
B) İman-ikrar ilişkisi
C) Aklın inanmadaki rolü
D) İnkarcılığın akli temeli
E) İman-amel ilişkisi

6. Sahâbîlerden Ammâr b. Yâsir, Kureyş müşriklerinin ağır baskılarına ve ölüm tehditlerine dayanamayarak kalben inanmakla birlikte, diliyle Müslüman olmadığını, Hz. Muhammed'in (s.a.v) dininden çıktığını söylemiş, bu olay hakkında şu âyet-i kerîme inerek, Ammâr'ın mümin bir kimse olduğu belirtilmiştir: "Kalbi imanla dolu olduğu halde (inkâra) zorlanan kimse hariç, kim iman ettikten sonra Allah'ı inkâr ederse ve kim kalbini kâfirliğe açarsa, işte Allah'ın gazabı bunlaradır. Onlar için büyük bir azap vardır." (Nahl suresi, 106. ayet)

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılr?

- A) Dil ile söylenmeyen iman geçerli değildir.
B) Dil ile ikrar imanın aslî bir şartı değildir.
C) Baskı ile de olsa inanmadığını söyleyen dinden çıkar.
D) İman etmeyen dil ile bunu söylemesi gerekir.
E) İman ile küfür arasında ince bir çizgi vardır.

7. Bir kimse, Peygamberimizi, Allah tarafından getirdiği kesin olarak bilinen her şeyde kalbi ile tasdik ediyor ve doğruluğuna inanıyorsa -bunu her hangi bir sebeple dili ile ikrar etmese de- Allah katında mü'mindir. Diliyle ikrar ettiği halde kalbi ile tasdik etmiyorsa, bu kimse her ne kadar insanlar gözünde mü'min ise de, Allah katında gerçekten inanmış değildir.

Buna göre imanda asıl şart;

- I. Kalp ile tasdiktir.
II. Gereğince ameldir.
III. Dil ile ikrardır.
IV. Kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve gereğince ameldir.

yargılarından hangisine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız IV
C) II ve III
D) I ve II
E) III ve IV

8. Bilme veya bilgi sahibi olma, iman sahibi oluşun yeter şartı değildir. Kur'an'a göre imanın apaçık objelerini, yani bizzat aralarında yaşayan Peygamberi, kendi çocukları gibi tanıyıp bilenlerin, bu bilgileri, sonuçta bir rıza, onay ve teslimiyete dönüşmediği için iman olarak değer kazanmamaktadır. Bu anlamda iman, herhangi bir çeşit bilişe indirgenemez. Herhangi bir şey hakkındaki bilgi, o şeye ilişkin iman anlamına gelmemektedir. Bu bilginin iman haline gelmesi için, halihazırda doğru olduğunu bildiğimiz bir bilgiye kalben bağlanmamız şarttır. İman bilgiyi yaşamın içlerine taşıyarak, onun sıcak ve işe yarar hale dönüşmesini sağlayabilir.

Bu parçada hangi iki kavram arasındaki ilişkiden söz edilmiştir?

- A) İman - Bilgi
B) İman - Amel
C) Duygu - His
D) Şuur - Akıl
E) Akıl - Kalp

9. İman, inançla başlayan ve bilgiyle devam eden çabanın tasdik ile karar aşamasına ulaştırılmasıdır. Bu yönüyle, bir çeşit bilgi ve bir çeşit tecrübedir. Tasdik, ancak belli derecede bir bilgi ile gerçekleşebilir. Zira bilinmeyen bir şey tasdik edilemez.

Bu parçada tasdik ile bilgi arasında nasıl bir ilişkiden söz edilmiştir?

- A) İman etmeden önce tasdik edilmelidir.
B) İnanılacak hususların bilinmesi tasdik anlamı taşır.
C) İnanç konularını bilmek mü'min olmak için yeterlidir.
D) Bilgi tasdik temelidir.
E) Tasdik etmeden bilgi elde edilemez.

10. İmanımızın sağlam ve sarsılmaz olması gerekir. Hakiki iman delillere, bilgiye, araştırmaya ve kavramaya dayalı olan imandır. İnsan ancak bu şekilde bir takım sapık düşüncelere karşı koyabilir ve imanını direncini arttırır.

Bu paragrafta aşağıdakilerden hangisi tanımlanmıştır?

- A) Tefekkür
B) Dini deliller
C) Takva
D) Tafsilî iman
E) Tahkiki iman

1. İman yalnız bilgiyle oluşmaz ve olgunlaşmaz. İman sadece bilmek olsaydı şeytanın da Allah'ı (c.c.) bildiği için mümin olması gerekirdi. İslam dini hakkında öğrenim gören ve kitap yazan birçok gayrimüslim vardır fakat Müslüman ve mümin değillerdir.

Bu paragrafta iman konusunda aşağıdakilerden hangisinin tek başına yeterli olmadığı vurgulanmaktadır?

- A) Amel   B) Akıl   C) Tecrübe
D) Sabır   E) Bilgi

2. İslam dininde inanılması farz olan iman esaslarına, dinin temel kural ve hükümlerine ..... denir.

Bu açıklamada boş bırakılan yere yazılması gereken kavram hangisidir?

- A) İslam akaidi   B) İslamın şartları
C) 32 Farz   D) Dinin esası
E) Ef'al-i mükellefin

3. Allah (c.c) tarafından peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed'e (s.a.v) vahiy yolu ile bildirilerek bütün insanlığa gönderilen son dindir.

İslam'ın bu tanımında

- I. İslam'ın kaynağı vahiydir.
II. İslam beşer yorumu barındırmaz.
III. Din peygamberler aracılığı ile bildirilir.
IV. Hz.Muhammed (s.a.v) peygamberlerin sonuncusudur.
V. İslam evrenseldir.

Bilgilerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II
C) II ve III   D) II, III ve IV
E) I, II ve V

4. "İman karşılığında küfrü satın alanlar Allah'a hiçbir zarar veremezler. Onlar için elem verici bir azap vardır." (Âl-i İmrân suresi, 177. ayet)

Bu ayet aşağıdakilerden hangisi hakkında bir uyarı bulunmaktadır?

- A) Küfre imanı tercih edenler
B) İmana küfrü tercih edenler
C) İnandığı halde bunu gizleyenler
D) İnandığı halde ibadet etmeyenler
E) İnanmadığını açıkça söylemeyenler

DDY YAYINLARI

5. "Ey Resul! Kalpleri iman etmediği halde ağızlarıyla 'inandık' diyen kimselerden ve Yahudilerden küfür içinde koşuşanlar(ın hâli) seni üzmesin..." (Mâide suresi, 41. ayet)

Altı çizili bölümde aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verilmiştir?

- A) Ateistler   B) Kafirler
C) Münafıklar   D) Putperestler
E) Ehli kitap

6. Yaşam, hak, adalet, ölçü ve denge üzerine kuruludur. Yaşam, imanların ölçüleceği süreç, sınav, Allah'ın sınırlarına gösterdiğimiz riayet, saygı, muhabbet ve sevginin ölçülmesidir.

Buna göre iman hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaşam bir sınavdır.
B) Yaşam imanın önemli bir parçasıdır.
C) İmanın tezahürleri yaşama yansıtılmalıdır.
D) Hayat Allah'ın koyduğu sınırlar ölçüsünde sürdürülmelidir.
E) Bireyler yaşamsal sınırlarını kendileri belirler.

7. Araştırmadan ve delillere dayanmadan çevrenin yönlendirmesiyle oluşan imana taklidî iman; delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı imana da tahkiki iman denir. Kişinin tahkiki imana sahip olması kulluğu için önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi tahkiki imanın önemi açıklayan bir ifade değildir?

- A) İmanı kuvvetlendirir.
B) Şüpheleri ortadan kaldırır.
C) İtirazlara cevap verilebilir.
D) Taassuptan kurtarır.
E) Sosyal ilişkiler sağlamlaştırır.

8. Kişi araştırma yaparak, dini delilleri öğrenerek zamanla inandığı şeylere neden inandığı anlar, bunlar üzerinde düşünerek tahkiki iman seviyesine ulaşır.

Aşağıdakilerden hangisi bu kişide yaşanması beklenen değişikliklerden birisi değildir?

- A) Evreni ve yaratılışı inceleme ve ibret alma
B) Dinin hükümleri hakkında bilgi sahibi olma
C) Toplumsal çoğunluğa göre hareket etme
D) Tam bir teslimiyet ile dine bağlanma
E) Çevresiyle ilişkilerini sağlamlaştırma

9. Kur'ân-ı Kerîm'de iman kavramı 800'den fazla yerde geçer. İman etmeyi ve inananları nitelemek için "doğru söylemek" anlamındaki sâdk kökünün, ayrıca kalbin iman sayesinde huzura kavuşmasını ifade etmek için "şüpheden uzak olarak bilmek" mânasında yakn (yakın) kökünün türevleri ve "huzur bulmak, güven duymak" anlamındaki itmi'nân kavramı kullanılır.

Bu parçada imanın yakın anlamları arasında hangisine yer verilmemiştir?

- A) Doğru söylemek
B) Saygı duymak
C) Şüpheden uzak durmak
D) Güven duymak
E) Huzura ermek

DDY YAYINLARI

10. Kur'an'da Allah'a, peygamberlerine ve âhiret gününe inananların, sâlih amel işleyenlerin kurtuluşa ereceği ve insanların bu konularda irade hürriyetine sahip kıldıkları anlatılır. İman kalbe atfedilen bir eylem olmakla birlikte cennet ehlini iman ve sâlih amel sahiplerinin teşkil edeceği belirtilerek imanla ilâhî emirlere uymak arasında sıkı bir ilişki bulunduğu dikkat çekilir.

Metinden hangi yargıya ulaşılabilir?

- A) Büyük günah işleyenler dinden çıkar.
B) Salih amel işlemenin iman etmeyle bir ilgisi yoktur.
C) İman sahibi olanlar her ne şartta olursa olsun affa uğrayacaktır.
D) İman ile kulluk görevleri arasında sıkı bir bağ vardır.
E) Her iman edene mü'min denemez.

1. İnsan ya duyduğu ya gördüğü ile veya akıl ve vicdaniyla hareket eder; yani bilgilerimiz ya habere ya gözleme ya da akla dayanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesin bilgi kaynağı değildir?

- A) Duyular
B) Akıl
C) Deney
D) Rüya
E) Vahiy

2. İnsanın ilk bilgi vasıtası duyu organlarıdır. Görülen alem ile ilgili bilgiyi ancak duyu organlarımızla ve bilgi ile elde edebiliriz. Ancak, duyu vasıtalarımızın duyarlılığı, sadece kainatta normal yaşamamızı temin edecek şekilde ayarlanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi duyulara konu olamaz?

- A) Ruhun yapısı
B) Işığın şiddeti
C) Enerjinin oluşumu
D) Ses dalgaları
E) Fiziksel yasalar

3. Allah-u Teala İsrâ suresinde "Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp bunların hepsi ondan sorumludur." buyurarak kullanacağımız bilginin doğruluğunu araştırmamızı istemekte ve dini ile bize bunun yollarını göstermektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yollardan birisi değildir?

- A) Kur'an ve sünnete uygunluğuna bakma
B) Alanında uzman kişilere danışma
C) Arama motorlarında sorgulama
D) Bilimsel verilerle kıyaslama
E) Kaynağın güvenilirliğini sorgulama

4. • "Zan ile hüküm vermekten sakınınız. Zira zan'da bulunmak sözlerin en yalanıdır."
• "Yalanların en kötüsü kişinin gözleriyle görmediğini onlara gördürmesidir."

Yukarıdaki hadislerde kaçınılması öğütlenen davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçeklere sırtını dönmek
B) Doğrulanmamış bilgi ile hüküm vermek
C) İlim ehline saygı göstermemek
D) Bildikleriyle amel etmemek
E) İlimde cimri davranmak

DDY YAYINLARI

5. • "Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka tanrılar olsaydı, her ikisi de bozulup gitmişti..." (Enbiyâ suresi, 22. ayet)
• "Sizin ilahınız tek bir ilahdır; O'ndan başka ilah yoktur; O, Rahman'dır, Rahim'dir (bağışlayan ve esirgeyendir)." (Bakara suresi, 163. ayet)

Bu ayetlerde vurgulanan ortak kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akl-ı selim
B) Tevhid
C) Ubudiyet
D) Fitrat
E) Mütevatir

6. “(Resûlüm!) De ki: Sizi yaratan, size işitme duyusu, gözler ve kalpler veren O’dur. Ne az şükrediyorsunuz!” (Mülk suresi, 23.ayet)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisinin önemine dikkat çekilmektedir?

- A) Doğru bilgi ile hareket etmenin
B) Bildiği kadar amel etmenin
C) Tövbe etmenin
D) Hata yapmamanın
E) Gözle görülmeyen şeylere inanmamanın

7. Kur’ân-ı Kerim’de ilim kelimesi 105 defa zikredilir. Bu kökten gelen diğer kelimelerle birlikte bu sayı, 854’ü bulur. Dolayısıyla “ilim” Kur’an’da en çok kullanılan birkaç kavramdan biridir. Ünlü kelimeleri Şerif Cürcânî’ye göre ilim: Gerçeğe ve olguya uygun düşen inanç, bilgi ve kanaattir. Bir şeyi olduğu gibi bilmek ve anlamaktır. İlim, bilinenden gizlilik ve kapalılığın kalkmasıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ilim için söylenemez?

- A) Olgulara dayanmalıdır.
B) Mantık ilkelerine uygun olmalıdır.
C) Açık ve seçik olmalıdır.
D) Öznel olmalıdır.
E) Gerçeğe uygun olmalıdır.

8. Bilgi edinme yolları; beş duyu organı, akıl ve vahiydir. Bilginin doğru olması için duyu organlarının sağlam, akli selim, vahye bağlı haberin mütevatir, yani yalandan mutlak surette uzak olması gerekir.

Yukarıdaki parçada bilgi hakkında söylenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Gözlemlenebilir
B) Aktarılabilir
C) Vahye uygun
D) Akla uygun
E) Zan içerir

9. “De ki: Allah, hakka iletir. O halde hakka ileten mi uyulmaya daha layıktır yoksa kendisine yol gösterilmedikçe yol bulamayan mı? Size ne oluyor da böyle yanlış hüküm veriyorsunuz? Onların çoğu zandan başka bir şeye uymazlar. Zan ise hiçbir şekilde hakkın yerini tutmaz.” (Yunus suresi, 36. ayet)

Bu ayette vurgulanan düşünce hangisidir?

- A) Doğruluğu kesinleşmemiş bilgi ile hareket etmemek
B) Duyularla algılanamayan şeylere inanmamak
C) Duyuların esiri olmamak
D) Ölçsüz davranışlardan uzak durmak
E) Doğrular hakkında tartışmamak

10. Kur’an ayetlerinin tam karşılıkları başka dillere aktarılmadığından, ayette anlatılmak istenileni kelimesine değil de biraz ekşiğiyle başka bir dile çevirme, yakın anlamlar vermeye ..... denir.

Yukarıdaki tanımda boş bırakılan yere yazılması gereken kelime hangisidir?

- A) Müfessir
B) Tefsir
C) Fıkıh
D) Meal
E) Alim

1. “Ey iman edenler! Allah’a ve Resulüne itaat edin ve (Kur’an’ı) dinlediğiniz hâlde ondan yüz çevirmeyin. İşitmedikleri halde, ‘işittik’ diyenler gibi de olmayın. Şüphesiz, yeryüzünde yürüyen canlıların Allah katında en kötüsü, akıllarını kullanmayan (gerçeği görmeyen) sağır ve dilsizlerdir.” (Enfâl suresi, 20-22. ayetler)

Bu ayetlerde kınanan kimseler hangileridir?

- A) Geleneklerine bağlı olanlar
B) Başkalarının sırtından geçinenler
C) Akıl ve duyularını doğru kullanmayanlar
D) İnandığı gibi yaşamayanlar
E) Akla ve duyulara güvenmeyenler
2. “İnsanlardaki taklid ve taassup saplantısı doğru bilgi edinmenin en büyük engellerindedir. Kur’an’da: “Ne vakit onlara; Allah’ın indirdiklerine tâbî olun, denses onlar: Hayır, biz atalarımızın tâbî olduğu şeylere uyarız, derler. Ya ataları bir şey anlamayıp, doğru yolu bulmadıysalar?” (Bakara suresi, 170. ayet) buyurularak inatçı bir tutum sergileyenlerin durumu gözler önüne serilmektedir.

Bu paragrafta aşağıdaki tutum ve davranışlardan hangisi eleştirilmektedir?

- A) Eli sıkı olma
B) Bağnazlık
C) Hoşgörüsüzlük
D) Şüphecilik
E) Vurdumduymazlık
3. Dini doğru öğrenip doğru anlatmak uzmanlık işidir. Her doktorum diyene muayene olunmadığı gibi din adamı olduğunu iddia eden herkesten de din öğrenilmez. İstismara açık pek çok konu gibi din ve dini değerler de şöhret, şehvet ve servet için dindar görünen kimseler tarafından istismar edilebilir.

Bu durumdan korunmanın en kesin çözümü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel ahlak sahibi olmak
B) İnkarcıları iyi tanımak
C) Şüpheciliği yaşam tarzı edinmek
D) Kur’an ve sünneti iyi tanımak
E) Görünmeyen şeylere inanmamak

4. Başkalarına körü körüne uymanın hem dünyada hem de ahirette faturası ağırdır, ölçüp biçmeden, düşünüp taşınmadan, âmânın bastona tutunduğu gibi başkalarının peşinde gidenler ileride derin bir pişmanlık yaşayacaklardır. “Yüzleri ateşte yanıp çevrildiği günü ‘keşke Allah’a itaat etseydik, peygambere tâbî olsaydık’ derler. Yine derler ki; ‘Ey Rabbimiz! Biz yöneticilerimize, büyüklerimize uyduk onlar ise bizi doğru yoldan saptırdılar. Ey Rabbimiz! Onlara azabı iki kat ver ve onları büyük bir lanete uğrat.’” (Ahzab suresi, 66-68. ayetler)

Yukarıda verilen ayetlerde aşağıdakilerden hangisi eleştirilmektedir?

- A) Sabırsızlık gösterenler
B) Adaletsizlik yapanlar
C) Taassup sahibi olanlar
D) Haksızlığa razı olanlar
E) Kanaatkar olmayanlar

DDY YAYINLARI

5. Kur’an’a göre bilgi bir üstünlük ölçütüdür. Bakara Sûresinde Kur’an, insanın bilgi kapasitesini, onu melekler de dâhil bütün yaratıkların üstüne yerleştiren bir ölçüt olarak belirler; çünkü melekler saymadığı halde, Âdem eşyanın isimlerini sayabilmiştir. Dolayısıyla Hz. Âdem’in meleklerle olan üstünlüğü, bilgiye dayalı bir üstünlüktür. İnsanlar arasında da Kur’an, bilenleri bilmeyenlerin üzerinde bir konuma yerleştirir.

Buna göre insanı diğer varlıklardan üstün kılan özelliğin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) İbadet etmesi
B) Salih amel işlemesi
C) Yaptıklarıyla övünmesi
D) Bilmediklerini öğrenebilmesi
E) Geçmişini iyi hatırlaması

6. Kesin olmayan ve zanna dayanan bir bilginin epistemik değerinden ve geçerliliğinden söz edilemez. Kur'an, bu anlamdaki bir bilgiyi bilgisizliğe eşit görür. "Hâlbuki onların bu hususta bir bilgileri yoktur. Sadece zanna uyuyorlar. Zan ise hiç şüphesiz, hakikat bakımından hiçbir şey ifade etmez." (Necm suresi, 28. ayet)

Zanna dayalı bilginin değersiz olmasının temel nedeni hangisidir?

- A) Verimsiz olması
B) Doğrulanmamış olması
C) Göreceli olması
D) Deneylenebilir olmaması
E) Düzenli olmaması

7. I. Duyulara açık olma
II. Akılla kavranabilme
III. Tutarlılık

Yukarıda verilenlerden hangisi Kur'an'ın onayladığı bilgi türüdür?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

8. Kur'an'a göre, beşeri alanda olduğu kadar, metafizik alanda da akıl yürütme, düşünme ve tartışma delile ve bilgiye dayandırılmalıdır. Bu nedenle akıl yürütmenin, düşünmenin bilinen alanlarla ilgili olması ve bilgi sahibi olmadan bu tartışmalardan kaçınılması gerekir. Öyleyse herhangi bir ilmi delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak için söz söyleyenlerin bu tutumları herhangi bir bilimsel anlam taşımamaktadır.

Buna göre bir konuda akıl yürütme ve tartışmanın yapılabilmesi için gerekli şartlar arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

- A) Akla uygun olma
B) Algılanabilir olma
C) Nesnel olma
D) Temellendirme
E) Subjektif olma

9. Gerçekliğin ne olduğunu bilmeyen, buna rağmen bilgisizce tartışanların ve Allah'a karşı düşmanca tutum takınanların içine düştükleri çelişkili durumu zikreden Kur'an, bilen ve bilgiye dayalı iş ve tutum geliştiren insanları ise övmektedir. Çünkü Allah'ın kendi hakikatlerini ortaya koymak için evrene koyduğu göstergeleri ve örnekleri ancak bilenler anlayabilirler; O'na gerçek anlamda saygı duyanlar da yine bilgi sahipleridir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi söylenmemiştir?

- A) Cehalet sahibi olanların Kur'an'da kınandığı
B) Bilgi temelli olmayan tartışmaların boş ve anlamsız olduğu
C) Kur'an'da bilgi sahibi olan kimselerin övüldüğü
D) Her bilginin işe yaramayacağı
E) Evrendeki gerçeklerin ancak bilimle anlaşılabilirliği

10. "Gerçekten onlara, bilgiye göre açıkladığımız, inanan bir toplum için yol gösterici ve rahmet olan bir Kitap getirdik." (Âraf suresi, 52. ayet)

Bu ayette Kur'an'ın,

- I. Yol gösterici olduğu
II. Rahmet kaynağı olduğu
III. Gerçek bilgiye uygun olduğu

Verilen özelliklerden hangisine sahip olduğu vurgulanmaktadır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

1. İman ve bilgi ilişkisi konusunda;

- I. Sağlam bir iman için bilgi sahibi olmak yeterli değildir.
- II. İmanın temelinde iman edilen konuda bilgi sahibi olmak vardır.
- III. Allah'a iman kişiyi öğrenmeyi ve bilgi sahibi olmayı teşvik eder.
- IV. Bilgi sahibi olmak kişinin imanını sağlamlaştırır.

değerlendirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) III ve IV
C) I, II ve III
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

2. I. Vahiy
- II. Sezgi
- III. Zan
- IV. Selim akıl
- V. Salim duyular

Verilenlerden hangileri İslam'da bilgi kaynakları olarak kabul edilmez?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) IV ve V
E) III, IV ve V

3. "Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, (sorumluluktan) korktular. Onu insan yükledi..." (Ahzâb suresi, 72. ayet)

Bu ayette vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dinin gerekliliği
B) İslamın evrenselliği
C) İnsanların yaratılmışlığı
D) İnsanın sorumluluğu
E) Evrenin düzeni

4. "İnsanın doğru karar vermesini sağlayan, herhangi bir olumsuzluktan veya ortamın kötülüğünden etkilenmeyen, yaratılışındaki temizliğini ve safiyetini koruyan akıl"

Tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saf akıl
B) Salih akıl
C) Selim akıl
D) Akıl-ı evvel
E) Nefis

DDY YAYINLARI

5. "Allah, rüzgârları gönderendir. Onlar da bulutları harekete geçirir. Allah, onları dilediği gibi, (bazen) yayar ve (bazen) yoğunlaştırır. Nihayet yağmurun onların arasından çıktığını görürsün..." (Rûm suresi, 48. ayet)

Bu ayette insanın hangi özelliğine dikkat çekilmiştir?

- A) İrade sahibi olması
B) Konuşması
C) Saygı duyması
D) Hatırlaması
E) Gözlem sahibi olması

6. “Allah, sizi analarınızın karnından, siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.” (Nahl suresi, 78. ayet)

Bu ayette verilen mesaj hangisidir?

- A) Duyu organları insana kulluk için verilmiştir.
B) Allah'a şükürün ifadesi sadece dildir.
C) Duyu organları ilerleyen yaşlarda gelişir.
D) Gözle görülmeyen varlıklara inanmak şart değildir.
E) Yaratılan tüm varlıklar duyuyla kavranabilir.

7. .... gönle doğan şey, kalbe gelen mana, akıl yürütme ve düşünmeye dayanmaksızın elde edilen bilgi. .... ise aklın ötesinde olduğu için gaip olan bazı şeyleri bilmedir.

Tanımda boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi kavramlar yazılmalıdır?

- A) Vehim-Hayal
B) Hayal-İlham
C) Zan-Keşif
D) İlham-Keşif
E) Keşif-Vehim

8. Günümüzde özellikle seçilmişlik, kutsallık, mehdilik ve mesihlik gibi kavramlarla dinî duygular istismar edilmektedir.

Bu bilgide altı çizilen kelime hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Sadakat
B) Kötüye kullanma
C) Bağlanma
D) Ahlaksızlık
E) Sorumsuzluk

9. Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz!
Şahsın görünür rütbe-i aklı, eserinde.

Ziya Paşa

Bu beyitte akıl yönünden insanın değerli sayılması aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Diğer varlıklardan farklı olduğunu bilmesi
B) Çalışarak ürün ortaya koyması
C) Saygın bir konuma yükselmesi
D) İradesini başkasına teslim etmesi
E) Bilginin yalnızca kendine ait olduğunu düşünmesi

DDY YAYINLARI

10. Amel, imanın olmazsa olmaz bir parçası değildir. İmanın esası kalbin tasdikinden ibarettir. Çünkü ayet ve hadislerde iman dilin ikrarına değil kalbin tasdikine bağlanmıştır.

Buna göre iman amel ilişkisi bağlamında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanın fiilleri imanı ile ayrılamaz biçimde bütündür.
B) İman etmeden yapılan iyilikler iman ettikten sonra bir değer kazanır.
C) İnsanların iman bakımından en üstünü iyiliği en çok olanıdır.
D) Kalbiyle inanmadığı halde inandığını söyleyen kimseye kafir denemez.
E) İnsan iman ettikten sonra günah işlediğinde dinden çıkmış sayılmaz.

1. “Onların çoğu zandan başka bir şeye uymaz. Şüphesiz zan, haktan (ilimden) hiçbir şeyin yerini tutmaz. Allah onların yapmakta olduklarını pek iyi bilendir.” (Yûnus suresi, 36. ayet)

Bu ayette ifade edilen zanni bilgi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kesinleşmemiş kanaat
B) Vahye dayalı bilgi
C) Bilimsel olmayan bilgi
D) Kötülüğü teşvik eden bilgi
E) Faydasız bilgi

2. Kur’ân’ı Kerim akıllı olanlara hitap etmekte, sırf arzu ve heveslerine tabi olanları kınamaktadır. Bununla ilgili olarak bir ayette şöyle buyrulur: “İşte aklını kullanacaklar için ayetlerimizi böyle açıklıyoruz. Gel gör ki, zulme saplanmış olanlar bir bilgiye dayanmadan arzu ve heveslerinin peşinden gitmektedirler.” (Rûm suresi, 28-29. ayetler)

Bu parçada doğru bilginin elde edilmesinde aşağıdakilerden hangisi ölçüt olarak verilmiştir?

- A) Tecrübeye dayanma
B) Akla uygunluk
C) Nesnellik
D) Faydalı olma
E) Gözlemlenebilirlik
3. Kur’an’a göre, kuşkudan arınmış, gerekli şartları taşıyan, delile dayanan kesin bilgi, insan tutum ve davranışlarının da doğruluk ölçütüdür. Bununla birlikte, sahip olunan bilginin anlam ve değeri, taşıdığı kesinlikle doğru orantılıdır.

Buna göre bir bilginin kesinliği aşağıdakilerden hangisiyle sağlanamaz?

- A) Delile dayandırılmasıyla
B) Akla uygun olmasıyla
C) Daha önce denenmiş olmasıyla
D) Herkesçe kabul edilmiş olmasıyla
E) Duygu ve isteklerle örtüşmesiyle

4. • “Allah, sizi analarınızın karnından, siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.” (Nahl suresi, 78. ayet)
- Onlara, size vermediğimiz imkânlar vermiş ve kulaklar, gözler ve kalpler bahşetmiştik ama Allah’ın ayetlerini bile bile inkâr ettikleri için kulakları, gözleri ve kalpleri onlara bir fayda sağlamadı ve alaya aldıkları şeyler onları kuşatıp yok ediverdi.” (Ahkâf suresi, 26. ayet)

Bu ayetlerde İslamın önem verdiği bilgi türlerinden hangisine dikkat çekilmiştir?

- A) Selim akıl
B) Mütevatir haber
C) Salim duyular
D) Zan
E) Sezgi

5. İmanın esası, inanılacak şeyleri kalbin tasdik etmesidir. Bir kimse diliyle inandığını söylese bile kalbiyle tasdik etmezse mümin olamaz. Buna karşılık kalbiyle tasdik edip inandığı halde, dilsizlik gibi bir özrü sebebiyle inancını diliyle açıklayamayan veya tehdit altında olduğu için kâfir ve inancsız olduğunu söyleyen kimse de mümin sayılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Her durumda inanmadığını söyleyen kafir olur.
B) İnandığı halde bunu söylemeyen mü’min olamaz.
C) İmanın ibadetlere yansımaları şarttır.
D) İman özre bağlı olarak terk edilebilir.
E) İmanın asıl şartı kalbin tasdikidir.

6. “Onlar yalan yere şahadet etmezler, faydasız bir şeye rastladıkları zaman yüz çevirip vakarla geçerler. Onlar, kendilerine Rablerinin ayetleri hatırlatıldığı zaman, onlara kör ve sağır kesilmezler.” (Furkân surresi, 72-73. ayetler)

Ayetlerde müminlerin sahip olduğu ifade edilen özellikler arasında;

- I. Dürüstlük
- II. Üzüntüyü paylaşmak
- III. Ağırbaşlı olmak
- IV. Vahyi dikkate almak

Verilenlerden hangilerinin olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) II ve III
- D) I, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

7. Bilgi, bilginin oluşturulması aşamasında özne ve nesne arasındaki ilişki çeşidine göre bazı sınıflara ayrılır. Örneğin özne ve nesne arasındaki ilişki inanç ise ..... bilgi, beceri ve yetenek ise ..... bilgi, yaratıcılık ve hayal gücü ise ..... bilgi, deney ve gözlem ise ..... bilgi olarak sınıflandırılır.

Bu metindeki boşluklardan birine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Bilimsel
- B) Teknik
- C) Dini
- D) Gaybi
- E) Sanatsal

8. Taklidi iman, kişinin çevresinden ve ailesinden gördüklerine bağlı olarak iman etmesi olarak ifade edilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu çeşit bir imanın özelliklerinden değildir?

- A) Akıl yürütmeye dayanır.
- B) Zayıftır.
- C) Genel kabule dayanır.
- D) Kişinin kendi düşüncesi değildir.
- E) Bilgi temelli değildir.

9. Sözlükte “araya zaman girmekle beraber kesintiye uğramaksızın devam etmek, birbiri ardınca gelmek” anlamındaki bir kelimedenden türemiştir. Kelâm ve fıkıh usulünde konusunun doğruluğu bilgisini bizzat kendisi veren haberi ifade eder. Haberi nakledenlerin aynı anda ve birlikte değil farklı zamanlarda ve birbiri ardınca nakletmiş olmaları sebebiyle böyle bir adlandırma yapılmıştır. Kur’ân-ı Kerîm’de peygamberlerin aralıklı olarak peş peşe gelişini anlatmak için de bundan türemiş bir kelime kullanılmıştır. Özetle yalan söyleme konusunda birleşmeleri aklen mümkün olmayan ve aynı yalanı söylemiş olma ihtimalleri bulunmayan toplulukların aktardığı haberlerin doğruluğunu ifade etmek için kullanılan kavramdır.

Parçada tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sünnet
- B) Tefsir
- C) Tevatür
- D) Meal
- E) Haber

10. Sözlükte “düğümlmek” mânasındaki kök kelimedenden türemiştir. Çoğul hali İslam inanç sistemlerini araştıran bir ilim dalına da isim olarak kullanılmaktadır. Aynı kökten türetilen ve “iman” ile eş anlamlı olarak kullanılan başka bir formu da bulunmaktadır. İnanç anlamına gelen bu kelime “düğüm atmışçasına bağlanmak, bir şeye gönülden inanmak, gönülden benimsemek” gibi anlamlara gelmektedir. Terim olarak da “inanılması zaruri olan ilke” (iman esası, mü’menün bih) diye tarif edilebilir.

Parçada tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhsan
- B) Akide
- C) Tekbir
- D) Tevhid
- E) İkrar

KAVRAM HARİTASI

Abdal: 1. Veliler, erenler, Allah'ın (c.c.) veli kulları. 2. Allah'a (c.c.) içtenlikle ibadet edenler. 3. Gezginci dervişler.

Abit: Bütün varlığıyla Allah'a (c.c.) yönelen, İslam dininin gereklerini gerçek anlamıyla yaşayan.

Adalet: Bir işi yerli yerine koyma, hak sahibine hakkını verme, hak ve hukuka uygunluk.

Adet: 1. Alışılmış şey, herkes tarafından uyulan yol, töre, gelenek, görenek, usul, alışkanlık, huy. 2. Akıl ve sağduyu sahibi kişilerin benimseyip tekrarladıkları alışkanlıklar.

Afûv (el-Afûv): "Affeden, bağışlayan, acıyan" anlamında Allah'ın (c.c.) esmâ-i hüsnâsından biri.

Ahlak: İnsanın, iyi veya kötü olarak vasıflandırmaya yol açan manevî nitelikleri, huyları ve bunların etkisiyle ortaya koyduğu iradeli davranışlarının bütünü.

Akademik: İlmî ve ciddî.

Akaid: Kesinlikle inanılan şey, iman esaslarını ihtiva eden ilim.

Akıl: Düşünme, anlama ve kavrama gücü. Sadece insanda var olan; yararlı ile zararlıyı, iyi ile kötüyü, güzel ile çirkini ayırt etme yeteneği.

Akide: Mezhep şeklini almış inanç ve düşünce sistemi.

Akl-ı selim: İnsanın doğru karar vermesini sağlayan, herhangi bir olumsuzlukta veya ortamın kötülüğünden etkilenmeyen, yaratılışındaki temizliğini ve safiyetini koruyan akıldır.

Âlem: Yeryüzü ve gökyüzündeki nesnelere oluşturduğu bütün evren; gökyüzünde görünen veya görünmeyen gök cisimleri, yıldızlar, kâinat, dünya, cihan, yer yuvarlağı.

Algı: Bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varmak, idrak.

Alîm (el-alîm): "Her şeyi bilen, hiçbir şey kendisine gizli kalmayan ve kullarını her an gözetim altında tutan." anlamında Allah'ın (c.c.) esmayihüsnâsından biri.

Alperen: Derviş, mücahit.

Amel: Bir kimsenin dinin buyruklarını yerine getirmek için yaptıkları.

Analiz: Öğelerine ayırarak inceleme, tahlil.

Antropoloji: İnsanın kökenini, değişimini, biyolojik özelliklerini, toplumsal ve kültürel yönlerini inceleyen bilim, insan bilimi.

Arif: Çok anlayışlı, hakkıyla bilen, gördüğünü uzun düşünmeye gerek kalmadan hemen kavrayacak yetenekte olan (kimse), irfan sahibi.

Arş: Gerçek mahiyetini, ölçü ve sınırını insan aklının kavrayamayacağı, gerçek içeriğini sadece Yüce Allah'ın(c.c.) bildiği, bütün âlem denilen yeri, gökleri, cenneti, cehennemi, kaplayan ilahî taht ve hükümlerlik.

Ashab: Hz. Peygamber zamanında yaşamış, Müslüman olarak Peygamberi çok kısa bir süre olsa da görmüş, onun sohbetinde bulunmuş ve yine Müslüman olarak ölmüş kimse.

Ayet: 1. Açık alamet, işaret, delil, kesin kanıt, ibret. 2. Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine işaret eden her şey. 3. Kur'an surelerini oluşturan kısımlardan her biri.

Âyin: Çeşitli tekke ve tarikatların hareket ve musiki unsurlarını taşıyan dinî merasimler.

Ayne'l-yakîn: Gözlem yoluyla bilmek.

Azap: İslam inancına göre dünyada günah işlemiş olanlara ahirette verilecek ceza.

Bağnazlık: Bir kimseye veya bir şeye aşırı düşkünlük ve tutkuyla bağlılık, bağnazca davranış, taassup, mutaassıplık, fanatizm, fanatiklik, fanatizm.

Balım sultan: İslam'ın Anadolu ve Balkanlara taşınmasında etkili olan bir sufi, derviş.

Beyan: Söylemek, bildirmek, ileri sürmek, anlatmak.

Bid'at: Hz. Peygamber döneminden sonra ortaya çıkan, dinî bir delille dayanmayan inanç, ibadet, fikir ve davranışlar.

Bilge: Geniş ve derin bilgi sahibi olan, bunu en doğru ve faydalı şekilde kullanan.

Bilgi: Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek. İnsan zekâsının çalışması sonucu ortaya çıkan düşünce ürünü.

Bilişim: Bilginin bilgisayar vb. elektronik cihazlarla toplanması, işlenmesi, saklanması ve gelişen iletişim teknolojileri aracılığıyla paylaşılması.

Birr: 1. İyilik ve hayrın her çeşidi; ihsan, zekât, yardım, lütuf, güzel geçinme, olgunluk, doğruluk. 2. Kur'an-ı Kerim ve sünnette emredilen bütün ibadetler, salih amel, iyilik, sevap.

Boy: Aynı soy ve aileden sayılan, bir başa bağlı olarak aynı düzen içinde bir arada ve göçebe olarak yaşayan insanların meydana getirdiği küçük topluluk, bir aşiretin kollarından her biri, kabile.

Burak: Hz. Peygamber'i Miraç Gecesi taşıyan binek.

Büluğ: 1. Ulaşma, yetişme, erişme, varma, kavuşma. 2. Ergenlik, çocuğun belirli çağa erişmesi ve bünyesinin belirli fizyolojik ve biyolojik nitelikleri kazanması. Bu nitelikleri kazanan erkeğe "baliğ", kıza ise "baliğa" denir.

Caiz: İslam'da, yapılması veya yapılmaması konusunda emir bulunmayıp kişinin isteğine bırakılan, işlenmesinden dolayı bir mükâfat veya işlenmemesinden dolayı da bir cezayı gerektirmeyen davranışlar, mubah.

Cenkname: Savaş hikayeleri anlatan kitaplara verilen isim.

Ceza: Dinin hükümlerin ihlali doğrultusunda uygulanan yaptırım.

Cibril: Cebrâil (a.s.).

Değer: Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, kıymet, paha.

Deney: Bilimsel bir gerçeği göstermek, bir yasayı doğrulamak, bir varsayımı kanıtlamak amacıyla yapılan işlem, tecrübe.

Dergâh: Bir tarikat şeyhi ile o tarikata mensup dervişlerin toplanıp ibadet yaptıkları ve kendilerini ilmen ve manen geliştirerek eğitim gördükleri yer.

Derviş: Dünyanın geçici nimetlerine tutku ile bağlanmayan, kendini Allah'a (c.c.) veren kişi.

Deyiş: Alevi-Bektaşî edebiyatında, çoğunlukla hece vezninde söylenmiş şiirler.

Din: Allah (c.c.) tarafından peygamberler aracılığıyla gönderilen, akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleriyle hayırlı olan şeylere sevk eden ilahî kurallar bütünü.

Dirlik: Osmanlı Devleti'nde bir hizmete karşılık olmak üzere bir kimseye devletçe verilen aylık veya bir yere bağlı gelir.

Dua: İnsanın, Allah'ın (c.c.) yüceliği ve büyüklüğü karşısında kendi zayıflığını kavrayıp ona yalvarması, şükretmesi, onu övmesi ve Allah'la (c.c.) her an beraber olduğunun bir göstergesi olarak onunla iletişim kurma eylemi.

Edep: Allah ve Resulünün emrettiği bütün istekleri yerine getirip sakındırdıklarından kaçınarak elde edilen güzel huy.

Ehl-i sünnet: İslam dininin temel konularında Hz. Peygamber'in sünnetine ve sahabelerin yoluna uymayı ilke edenlerin izlediği yolu ve yöntemi benimseyenler.

Elem: Üzüntü, dert, keder.

Emperyalist: Emperyalizm taraftarı. Sömürücü, yayılmacı.

Emperyalizm: Hâkim halkın elindeki merkezî iktidarın, ırk veya kültür bakımından farklı halkları ve milletleri sömürmek amacıyla yönetimi altında toplama politikası, yayılmacılık.

Erdem: Ahlakın övdüğü iyi olma, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk vb. niteliklerin genel adı, fazilet.

Esmâ-i hüsnâ: En güzel isimler. Ayet ve hadislerde geçen Allah'ın güzel isimleri.

Fanatik: Bir dine, bir ideolojiye, bir fikir veya düşünceye, karşı tarafa hak tanımayacak derecede bağlı olan (kimse), bağnaz, mutaassıp.

Fars: Hint-Avrupa ırkından olan İran milletinin adı ve bu millettten olan kimse.

Farz: İslam dininde mükelleflerden yapılması kesinlikle istenen ve terk edilmesi günah olan fiiller, emirler.

Fâsık: Allah'ın (c.c.) emirlerine aykırı davranan, kötü huylu, kötülük yapmayı alışkanlık hâline getiren kimse, günahkâr.

Felah: Kişinin dinî ve ahlaki yükümlülüklerini yerine getirmesi sonucunda dünyada elde edeceği başarı ve mutlulukla ahirette ulaşacağı ebedî kurtuluş ve saadet.

Fıkıh: İbadet, cezalar ve muamelatla ilgili dinî hükümleri Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in sünnetinden çıkarılan ayrıntılı delillerle bilme.

Fitrat: İnsanın yaratılıştan sahip olduğu fiziki özellikler.

Gafur (el-Gafur): "Kullarını ahirette perişan etmeyen, onların günahlarını gizleyen, örten ve günahlarından dolayı cezalandırmayan." anlamında Allah'ın (c.c.) esmâ-i hüsnâsından biri.

Gayb (gaip): Akıl ve duyular yoluyla hakkında bilgi edinilemeyen varlık alanı.

Gayri müslim: Müslüman olmayan kimse.

Gıpta: İmrenme, özenme, beğenme. Kişinin başkasının elindeki nimetin yok olmasını istemeksizin ayısının kendi elinde de olmasını istemesi.

Gıybet: Dedikodu, çekiştirme, yerme, kötü sözlerle anma.

Hâdimu'l-haremeyn: İslâmiyet'in iki mukaddes şehri olan ve bu sebeple Haremeyn diye anılan Mekke ve Medine'nin hizmetkârı anlamında kullanılan söz.

Hakikat: Bir şeyin aslı ve esası, iç yüzü.

Hakka'l-yakîn: İç duyu veya iç tecrübe yoluyla ulaşılan ve kesinlik bakımından en son merhaleyi teşkil eden doğru bilgi.

Hamd: Allah'a (c.c.) teşekkür, şükran.

Haram: Allah'ın (c.c.) kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlar.

Hâsıl: Olan, ortaya çıkan, görünen.

Havra: Gerek günlük gerekse haftalık ibadetin yapılması, kutsal kitapların okunması ve dinî emirlerin öğrenilmesi için Yahudi cemaatinin toplandığı ibadet yeri, küçük mabet.

Hayy: "Bütün varlıkların hayat kaynağı, ebedî ve hakiki hayat sâhibi" anlamında Allah'ın (c.c.) esmâ-i hüsnâsından biri.

Helal: Dinî bakımdan kullanılmasına, yapılmasına, söylenmesine, yenilip içilmesine izin verilen şey.

Hidayet: Doğru yolu gösterme, doğru yolu bulma, rehberlik yapma, irşat etme.

Hucurât: Hücreler, odalar.

Hukuk: Bireyin davranışlarını ve toplumu düzenleyen gelenek, görenek, töre ve inanç gibi çeşitli kaynaklara dayanan ve yaptırım içeren kurallar.

Huşû: Mutlak bir teslimiyetle Allah'ı (c.c.) isteklerini yerine getirme.

İbadet: Müminin Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için kulluk görevini yerine getirmesi, emirlerine uyması ve yasaklarından kaçınması.

İbret: Yanlış davranışların yol açtığı kötü sonuçlardan ders alma.

İftar: Oruç tutan bir kimsenin güneşin batıp akşam vaktinin girmesiyle beraber yiyip içmeye başlaması, başladığı orucunu bitirmesi.

İhlal: Yasa ve düzene uymama.

İhlas: Samimiyet, içtenlik, kalbî ve karşılıksız sevgi, samimi bağlılık, doğruluk, temizlik, saflık, gösterişsizlik, riyanın karşıtı.

İhsan: Kişinin kulluk görevini yerine getirirken Allah'ın kendisini gördüğünü, davranışlarını gözetlediğini hissetmesi.

İlme'l-yakîn: Kesin olan aklî ve naklî delillerin ifade ettiği bilgi.

İlmihal: İnanç, ibadet, ahlak, sosyal ve ekonomik hayatla ilgili dinî bilgiler kitabı.

İman: Kişinin Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini, sıfatlarını, peygamberlerini, ahiret gününü ve bunlardan başka iman edilmesi gereken şeyleri kalp ile tasdik edip dil ile söylemesi.

İmaret: Medrese talebelerine, cami görevlilerine, fakirlere ve gelip giden yolcu ve misafirlere yemek vermek üzere kurulmuş aş evi.

İnanç: İnanılan şey, itikat, iman, bir fikre olan bağlılık.

İnfak: 1. Karşılıksız yardım, sadaka verme. 2. Zekât.

İrade: Akıl düşünüp karar vermesi, yapılması veya yapılmaması eşit olan çeşitli davranışlardan birini beğenip tercih etmesi.

İsrâ: Hz. Peygamber'in, hicretten yaklaşık bir buçuk sene evvel (620), Miraç gecesinde Kâbe'den Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya Allah'ın (c.c.) izniyle götürülmesi.

İtaat: Söz dinleme, boyun eğme, buyruğa uyma

İtidal: İnsanın yaratılış amacına uygun hareket etmesi, hayatının her anında Kur'an-ı Kerim'i ve Hz. Peygamber'i örnek alarak yaşamayı prensip edinmesi.

Kâfir: Hz. Peygamberi ve onun Allah'tan (c.c) getirdiği kesinlikle sabit olan şeyleri yalanlayan, tevatür yoluyla bize ulaştırmış bulunan hükümlerden birini ya da birkaçını inkâr eden kişi.

Kayyum (el-kayyum): "Kendi zatı ile kaim olan, varlığında ve varlığının devamında her şey kendisine muhtaç olduğu halde kendisinin hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, bütün mahlukatı var kılıp varlığını devam ettiren" anlamında Allah'ın (c.c.) esmâ-i hüsnâsından biri.

Kelam: Allah'ın (c.c.) varlığı, birliği, peygamberlik ve ahiret gibi iman esaslarından bahseden, bu esasları akli ve nakli delillerle İslâm inançlarına uygun olarak ispat etmeyi amaç edinen ilim.

Kubbetü's-sahra: Kudüs'de Mescid-i Aksa sınırları içinde bulunan ve Emevi halifesi Abdülmelik b. Mervan tarafından 689-691 yılları arasında yaptırılan kubbeli yapı.

Kuşluk: Günün sabahla öğle arasındaki saatleri ve bu vakitte kılınan nafîle namazın adı.

Küfür: Allah'ın (c.c.), varlığını veya birliğini inkâr etme, dinin kutsal saydığı gerçeklere inanmama ya da İslâm'ın hak din olduğunu kabul etmeme.

Literatür: Belli bir ilim dalında yazılmış eser veya yazıların bütünü.

Mabet: İbadet edilen yer, ibadethane, tapınak.

Mabud: Kendisine ibadet edilen, tapınılan varlık, ilah, rab. İbadet edilmeye layık olan tek varlık, Allah.

Mağfiret: Allah'ın, kendisine içtenlikle tövbe eden ve hatasını kabul edip bir daha günah işlememe konusunda söz verilen kullarının günahlarını bağışlaması, affetmesi.

Mekruh: İslâm dininde haram olmadığı halde hoş görülmemeyen veya yapılması yasaklanan durum, davranış.

Mescid-i aksâ: Kudüs'te bulunan, Kâbe ve Mescid-i Nebi'den sonra Müslümanların en önemli üçüncü mescidi.

Mukabele: Hafızların cami ve mescitlerde cemaate dönerek Kur'an-ı Kerim okurken cemaatinde mushafları açarak takip etmeleri şeklinde gerçekleşen bir okuma biçimi.

Mümin: İnanan, tasdik eden, boyun eğen.

Münkir: İnkarcı

Müşrik: Allah'a (c.c.) ortak, eş koştan kimse

Nafîle: Bir kimsenin dinen mecbur ve mükellef olmadığı halde sırf Allah rızasını kazanmak maksadıyla farz dışında kıldığı namaz, tuttuğu oruç ve yaptığı her türlü hayırlı iş ve davranış.

Nass: Dinî delil, Kur'an ve Sünnet.

Nimet: İyilik, lütuf, ihsan. Allah (c.c.) tarafından insanlara iman başta olmak üzere her çeşit iyiliğin verilmesi ve her çeşit zararın uzaklaştırılması.

Nübüvvet: Peygamberlik, nebilik, elçilik, risalet.

Örf: Yasalarla belirlenmediği halde halkın kendiliğinden uyduğu âdet, gelenek.

Rab: Besleyen, büyüten, terbiye eden.

Rah-ı hakk: Doğru yol. Allah (c.c.) yolu.

Rauf (er-Rauf): “Yarattığı varlıklara karşılıksız ikramda bulunan, cömert davranan, iyilik edip şefkat gösteren, tehlikelerden koruyan ve yardım eden.” anlamında Allah’ın (c.c.) esmâ-i hüsnâsından biri.

Ribat: Sınır boylarında, derbentlerde savaşçılar ve mücahitler için yapılmış, sur içindeki kale mahiyetinde müstahkem zaviye, müstahkem bina.

Sadaka: Allah yolunda harcama, Allah rızası için fakirlere yapılan karşılıksız yardım ve her türlü iyilik.

Sahabi: Hz. Peygamber (s.a.v.) zamanında yaşamış, Müslüman olarak Peygamberi çok kısa bir süre olsa da görmüş, onun sohbetinde bulunmuş kimse.

Salih amel: Dayanaklarını Kur’an-ı Kerim ve sünnetten alan, insanın imanını güçlendirmek için niyetli olarak yapılan tüm güzel davranışlar, inançlar, ibadetler ve insanlığın faydasına yapılan işler.

Sırat-ı müstakim: Allah’ın (c.c.) gösterdiği dosdoğru yol, İslam dini.

Sufi: Tasavvufa inanan, tasavvufu bir hayat görüşü olarak benimseyen, tasavvuf ehli kimse, derviş, mutasavvıf.

Sünnet: Hz. Peygamber’in (s.a.v.) söz, fiil ve onamalarını içeren örnek davranışlar.

Şecaat: Yiğitlik, kahramanlık, cesaret.

Şehadet: Tanıklık, şahitlik, bir şeyin doğruluğuna inanma.

Şer: Kötü, fena, kötü iş, bela, musibet.

Taassup: Bağnazlık, aşırı taraftarlık, tutuculuk, körü körüne bağlılık, fanatizm.

Taklidî iman: Düşünmeden ve anlamadan, başkalarından ve atalarından gördüğü şekilde, neden ve niçin diye sorgulamadan yapılan imandır.

Takva: Bilinçli davranma; uyanıklık, dikkatli olma.

Tasavvuf: İslâm’ı ve imanı kulluğun gerektirdiği şekilde ahlaki, özü ve ruhu ile yaşama disiplini.

Tebliğ: Peygamberlerin Allah’tan (c.c.) aldıkları vahiyleri insanlara bildirmeleri.

Tefsir: Kur’an-ı Kerim’in açıklanmasına dair olan ilim.

Teravih: Ramazan’da yatsı namazından sonra kılınan yirmi rekatlık namaz.

Tevhid: “Allah’tan başka ilah yoktur, Muhammed O’nun resulüdür.” anlamına gelen “La ilahe illallah, Muhammedün resulullah.” cümlesine kalp ile inanıp dil ile söyleme.

Ubudiyet: Allah’ın (c.c.) rızasını elde edebilmek için emirlerini içtenlikle yerine getirip yasaklarından kaçınmak.

Uluhiyyet: İlahlık, tanrılık, ibadet edilen varlık ve mabut. İslam’a göre uluhiyyet makamı sadece Allah’a (c.c.) aittir.

Vacip: Yapılması farz seviyesinde olmayan fakat sünnetten daha kuvvetli olan dinî hükümler.

Vahiy: Allah’ın (c.c.) dilediği şeyleri peygamberlerine, mahiyeti diğer insanlar tarafından tam bilinemeyen bir yolla bildirmesi, Allah’la elçisi arasında bir çeşit gizli ve süratli haberleşme, Allah’ın (c.c.) elçisinin kalbine indirdiği şey.

Yakîn: Kesin ve güvenilir olan, aksine ihtimal olmayan, şüphenin zıddı.

Zan: Gerçeğini bilmeden ihtimal üzerine hüküm verme, bu yolda verilen hüküm, sanı, şüphe, kuruntu.

Zekât: Dinen zengin olan Müslümanların dinî bir görev olarak her yıl mallarının ve paralarının yüzde iki buçüğünü ibadet niyetiyle, fakirler başta olmak üzere Kur’an-ı Kerim’in belirlemiş olduğu yerlere vermeleri.